

Bruxelles, 17 octombrie 2025
(OR. en)

14203/25

MAMA 247	COHOM 152
MED 77	JAI 1476
CFSP/PESC 1493	MIGR 383
COPS 509	COTER 173
WTO 93	TRANS 477
ENV 1051	EMPL 445
ENER 537	DIGIT 202
ECOFIN 1367	EDUC 390
DEVGEN 182	POLMAR 62

NOTĂ DE ÎNSOȚIRE

Sursă:	Secretara Generală a Comisiei Europene, sub semnătura dnei Martine DEPREZ, Directoare
Data primirii:	17 octombrie 2025
Destinatar:	Dna Thérèse BLANCHET, Secretară Generală a Consiliului Uniunii Europene

Nr. doc. Csie:	JOIN(2025) 26 final
Subiect:	COMUNICARE COMUNĂ CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR Pactul pentru Mediterana O mare, un pact, un viitor

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul JOIN(2025) 26 final.

Anexă: JOIN(2025) 26 final

ÎNALTUL REPREZENTANT AL
UNIUNII PENTRU AFACERI
EXTERNE ȘI POLITICA
DE SECURITATE

Bruxelles, 16.10.2025
JOIN(2025) 26 final

**COMUNICARE COMUNĂ CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

**Pactul pentru Mediterana
O mare, un pact, un viitor**

1. INTRODUCERE

Împreună, Uniunea Europeană (UE) și partenerii din sudul Mediteranei¹ împărtășesc un spațiu de oportunități, provocări și responsabilități comune: acesta este **spațiul nostru mediteranean comun**. Lucrăm în parteneriat pentru o regiune mediteraneană stabilă și prosperă.

De la instituirea **Procesului de la Barcelona**² în 1995, crearea unei zone de pace și prosperitate comune în regiunea mediteraneană a reprezentat un obiectiv strategic pentru Uniunea Europeană. Pornind de la un set existent de instituții și formate de cooperare, **Agenda 2021 pentru Mediterana și Planul său economic și de investiții (PEI)**³ au oferit un impuls suplimentar, mobilizând o finanțare totală a UE pentru vecinătatea sudică în cadrul PEI de aproximativ 6 miliarde EUR, generând astfel investiții în valoare de aproximativ 27 de miliarde EUR pentru mai multe proiecte emblematiche concrete.

Numirea primului **comisar european pentru Mediterana**, care lucrează în strânsă cooperare cu **Înaltul Reprezentant al Uniunii Europene pentru afaceri externe și politica de securitate**, subliniază ambiția UE de a intensifica și de a avea o abordare mai focalizată față de Mediterana.

Pactul pentru Mediterana („pactul”) reflectă această ambiție strategică. Dorim să consolidăm această relație și să realizăm **o integrare mai profundă în spațiul mediteranean comun**. Scopul pactului este de a realiza o schimbare de paradigmă, care este necesară pentru a valorifica întregul potențial al parteneriatului nostru și pentru a colabora pe baza principiilor asumării în comun, cocreării și responsabilității comune.

Regiunea mediteraneană se află la intersecția a trei continente – Europa, Africa și Asia – și reprezintă o punte vitală pentru parteneriatul economic, schimburile culturale și dialogul dintre aceste regiuni diverse. Actualul context geopolitic mondial și regional necesită relații politice mai strânse și un parteneriat consolidat. În special, efectele războiului din Gaza au ecouri în Orientul Mijlociu și în afara acestuia, conducând la creșterea insecurității și a instabilității. Acordul recent privind încetarea conflictului din Gaza reprezintă o etapă istorică și oferă Israelului, Palestinei și regiunii extinse șansa de a construi o cale politică credibilă către o pace și o securitate durabile, pe baza soluției cu două state. În timp ce prioritatea imediată a UE este de a asigura un ajutor umanitar suficient în Gaza, UE va contribui și prin furnizarea de sprijin pentru guvernanta și reforma Autorității Palestiniene, prin finanțarea reconstrucției Fâșiei Gaza, inclusiv prin convocarea Grupului donatorilor către Palestina, precum și prin consolidarea prezenței misiunilor PSAC ale UE.

Conflictele și tulburările recente – inclusiv în Liban, Siria, Yemen și Iran – au escaladat și mai mult tensiunile, afectând securitatea maritimă și comerțul internațional. Regiunea mediteraneană se confruntă, de asemenea, cu amenințarea unor efecte de propagare cauzate de insecuritatea și instabilitatea din Africa, în special din regiunea Sahel învecinată, care are o importanță strategică pentru țările din Africa de Nord. Războiul de agresiune al Rusiei

¹ Țările sud-mediteraneene cuprind cei 10 parteneri din vecinătatea sudică: Algeria, Egipt, Israel, Iordania, Liban, Libia, Maroc, Palestina*, Siria și Tunisia.

* Această denumire nu trebuie interpretată ca o recunoaștere a statului Palestina și nu aduce atingere poziției fiecărui stat membru în parte pe această temă.

² Declarația de la Barcelona și parteneriatul euro-mediteranean | EUR-Lex.

³ JOIN(2021) 2.

împotriva Ucrainei are, de asemenea, un impact asupra regiunii, în special în ceea ce privește securitatea alimentară.

Pactul reprezintă **o oportunitate de a remodela relațiile noastre esențiale și de a sublinia angajamentul nostru față de pace, securitate și ordinea internațională bazată pe norme multilaterale, oferind un semnal politic clar de parteneriat** pe scena mondială.

Pactul va stabili un **cadru practic de cooperare** care va combina un angajament politic puternic cu o abordare ascendentă prin punerea în aplicare a unor inițiative comune în domenii de politică prioritare de interes reciproc. Aceste inițiative pot produce rezultate tangibile pentru persoanele de toate vârstele, în special pentru tineri, femei, întreprinderi mici și antreprenori. Pactul va promova cooperarea la nivel regional și local în spațiul mediteraneean comun. Transformarea societală și economică în curs din regiune oferă o multitudine de oportunități de cooperare care pot aduce beneficii oamenilor. În același timp, abordarea în comun a provocărilor legate de climă, mediu și securitate poate contribui la construirea și consolidarea în continuare a rezilienței regiunii, reorientând în același timp parteneriatul nostru către industriile viitorului. Pactul reprezintă o oportunitate de a direcționa eforturile către domenii care pot avea un **impact de durată și transformator** asupra întregii regiuni și la nivel mondial.

Pactul este rezultatul unui **amplu proces consultativ** cu cei 10 parteneri din sudul Mediteranei, cu statele membre ale UE, cu Parlamentul European, cu Comitetul Economic și Social European, cu Comitetul Regiunilor, cu țările vecine din afara UE, cu agențiile ONU și cu alte organizații internaționale. Având în vedere componența sa unică de organizație interguvernamentală în care toți partenerii din UE și din sudul Mediteranei sunt membri, **Uniunea pentru Mediterana (UpM)** a fost implicată îndeaproape. **Fundația Anna Lindh (ALF)** a jucat, de asemenea, un rol important în cadrul consultărilor.

De asemenea, au avut loc consultări cu o gamă largă de părți interesate care reprezintă diferite componente ale societății civile, inclusiv actori economici, culturali și sociali, mediul academic și grupuri de reflecție. S-a acordat o atenție deosebită dimensiunii regionale și locale, având în vedere, de asemenea, faptul că acestea vor fi esențiale pentru punerea în aplicare a pactului. Tinerii au fost implicați îndeaproape în consultări printr-o serie de evenimente, în special prin intermediul **dialogului euro-mediteraneean cu tinerii**.

Rezultatul acestor consultări a fost discutat în cadrul **reuniunii ministeriale UE-vecinătatea sudică** din 14 iulie 2025, în cadrul căreia cei 10 parteneri din sudul Mediteranei și statele membre ale UE și-au confirmat disponibilitatea de a colabora în mod pragmatic cu privire la inițiativele și acțiunile concrete ale viitorului pact.

În timp, pactul are, de asemenea, potențialul **de a-și extinde domeniul de aplicare dincolo de sudul Mediteranei**, pe baza sinergiilor cu alte inițiative ale UE. Va fi explorată și încurajată, după caz, participarea la acțiuni de interes reciproc și strategic pentru partenerii din Golf, țările învecinate din Africa Subsahariană, în special Mauritania și Senegal, Turcia, precum și partenerii din Balcanii de Vest și Marea Neagră⁴. Va fi, de asemenea, continuată cooperarea cu

⁴ The European Union's strategic approach to the Black Sea region (Abordarea strategică a Uniunii Europene cu privire la regiunea Mării Negre), JOIN(2025) 135.

organizațiile regionale – Uniunea Africană, Liga Statelor Arabe, Consiliul de Cooperare al Golfului.

Pactul va sprijini intensificarea în continuare a **cooperării triunghiulare, în special cu partenerii din Golf**. Acest lucru are o relevanță majoră, deoarece aceste țări reprezintă o punte importantă între Europa, Asia și Africa și pot juca un rol important în abordarea provocărilor politice, economice, de dezvoltare și umanitare în sudul Mediteranei și, în special, în Orientul Mijlociu. Multe arii de intervenție ale pactului se aliniază la prioritățile Comunicării comune a UE privind un parteneriat strategic cu Golful⁵, în special în ceea ce privește tranziția verde, comerțul, transporturile, stabilitatea regională și securitatea mondială.

2. CEI TREI PILONI AI PACTULUI

Pactul marchează începutul unui proces deschis, care creează un **cadru practic de cooperare** structurat în jurul a trei piloni:

- I. **Oamenii: forța motrice a schimbării, a conexiunilor și a inovării**
- II. **Economii mai puternice, mai durabile și mai integrate**
- III. **Securitatea, pregătirea și gestionarea migrației**

Cei trei piloni sunt **strâns interconectați. Fiecare dintre aceștia cuprinde un set inițial de inițiative noi care pot fi puse în aplicare**, precum și propuneri de **extindere a acțiunilor existente** care pot avea un impact transformator și pot aduce o valoare adăugată. Pactul se bazează pe **principiul flexibilității**, care va permite participarea variabilă a partenerilor la punerea în aplicare a diferitelor inițiative.

Pactul se va **baza pe inițiativele existente**, inclusiv pe Planul economic și de investiții, pe acordurile de asociere, pe prioritățile parteneriatului, pe parteneriatele strategice și cuprinzătoare, pe alte cadre de cooperare regională, precum și pe strategiile naționale ale statelor membre⁶.

Vor fi mobilizate toate instrumentele financiare relevante ale UE pentru a sprijini punerea în aplicare a pactului, care este aliniat la prioritățile IVCDI – Europa globală⁷, ale Global Gateway și ale viitoarei inițiative „Europa globală”⁸. Se vor urmări contribuții din partea statelor membre ale UE și a partenerilor din sudul Mediteranei pentru a maximiza impactul și sinergiile acțiunilor. În mod similar, în cadrul unei abordări de tip „Echipa Europa”, instituțiile financiare ale statelor membre ale UE, instituțiile financiare internaționale (IFI)⁹ și finanțarea din partea sectorului privat vor fi utilizate pentru a crea oportunități pentru cetățeni și întreprinderi.

UE și partenerii din sudul Mediteranei vor depune eforturi în vederea respectării drepturilor omului, a bunei guvernante și a libertăților fundamentale, în conformitate cu Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă. Aceștia vor promova în același timp **egalitatea de gen, nediscriminarea și drepturile persoanelor cu handicap**. Acest lucru va sta la baza

⁵ JOIN(2022) 13.

⁶ Inclusiv Planul Mattei pentru Africa și Procesul de la Roma aferent.

⁷ Regulamentul (UE) 2021/947.

⁸ [Bugetul UE pentru perioada 2028-2034](#).

⁹ În special Banca Europeană de Investiții (BEI) și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD).

punerii în aplicare a inițiativelor și este un element esențial pentru menținerea unei societăți civile dinamice și pentru promovarea unui mediu de afaceri mai sănătos și mai favorabil.

I. Oamenii: forța motrice a schimbării, a conexiunilor și a inovării

Spațiul mediteraneean comun începe cu oamenii săi: este un spațiu cultural, istoric și uman comun. Conectarea oamenilor creează punți care promovează înțelegerea reciprocă și oferă oportunități de creștere și dezvoltare, aducând stabilitate și evidențiind beneficiile colaborării.

În timp ce în UE ne confruntăm cu tendințe demografice în scădere, afectate de o combinație dintre speranța de viață ridicată și rate ale natalității în scădere, partea sudică a regiunii mediteraneene se confruntă cu presiuni sociale, economice și demografice. Prin intermediul pactului, avem ocazia de a investi în educație, competențe, migrație circulară și mijloace de subzistență¹⁰. Educația are un impact clar demonstrat asupra dezvoltării și creșterii economice. Deși tinerii din sudul Mediteranei doresc să se înscrie în **învățământul superior și în formarea profesională**, ratele mai scăzute de absolvire¹¹, recunoașterea inegală a calificărilor și mobilitatea limitată, precum și oportunitățile limitate de angajare și de antreprenariat constituie obstacole în calea accesului lor la locuri de muncă decente pe piețele muncii naționale, regionale și internaționale¹².

Investind în oameni, **sprijinind opțiunile acestora în materie de învățare, creștere și mobilitate**, pactul va contribui la consolidarea legăturilor culturale, academice, sociale și economice, astfel încât cooperarea dintre UE și țările sud-mediteraneene să devină și mai puternică și mai rezilientă.

1.1. Învățământ superior, formare profesională, dezvoltarea competențelor, cercetare și inovare

În conformitate cu Uniunea competențelor¹³, pactul va sprijini **dezvoltarea competențelor și accesul la piețele forței de muncă** prin educație și formare profesională. Crearea de colaborări cu instituțiile și cu sectorul privat în spațiul mediteraneean comun va urmări poziționarea regiunii drept centru pentru educația transnațională, inovare, cercetare și dezvoltare, contribuind la reziliență și reconstrucție. Universitățile, instituțiile de educație și formare, infrastructurile de cercetare și tehnologie, industriile, fundațiile și actorii culturali vor juca un rol important în acest context.

¹⁰ JRC143548. Datele arată că, în aproximativ trei decenii, regiunea sud-mediteraneeană va trece la modele demografice similare cu cele observate în prezent în UE. În prezent, majoritatea țărilor din partea de sud a Mediteranei au un raport între populația în vârstă de muncă și persoanele în vârstă (peste 65 de ani) cuprins între 12 și 15 %. Cu toate acestea, până în 2060, se preconizează că acest raport va scădea la aproximativ 5 %, cu puțin peste nivelurile observate în UE. Aceste schimbări vor necesita o schimbare a modelelor de creștere economică de la dependența de o forță de muncă în creștere la accentul pus pe stimularea productivității muncii.

¹¹ JRC143548. Rata medie brută de absolvire a programelor de învățământ universitar de ciclul I (ISCED 6 și 7) în învățământul terțiar pentru cele 6 țări sud-mediteraneene cu date disponibile este de 32,7 %, față de media UE de 44,1 %.

¹² Raportul dintre populația activă (adică persoanele încadrate în muncă sau aflate, în mod activ, în căutarea unui loc de muncă) și populația în vârstă de muncă este sub 50 % în țările sud-mediteraneene și doar de 30 % în cazul femeilor. Comparativ, acest raport este de aproape 75 % în UE. Raportul dintre populația activă și populația în vârstă de muncă 15-65, 2023, Eurostat.

¹³ COM(2025) 90.

Pactul se va baza pe dialogul politic la nivel înalt privind învățământul superior la nivel ministerial, precum și pe cooperarea de succes cu partenerii sud-mediteraneeni în cadrul programului Erasmus+, pentru a crea un mediu de învățământ superior și un mediu de dezvoltare a competențelor în spațiul mediteraneean comun mai integrate și mai favorabile incluziunii, inclusiv prin lansarea **noii platforme mediteraneene** privind învățământul superior.

În plus, eforturile educaționale pot beneficia de pe urma echității între generații, care oferă șansa de a uni energia tinerilor cu experiența generațiilor mai în vârstă, transformând diversitatea vârstei într-un avantaj comun pentru inovare și coeziune.

Învățământ superior, competențe, cercetare și inovare

Inițiativa va crea un mediu mai integrat și mai favorabil incluziunii pentru învățământul superior și competențe, în special prin:

- **Înființarea unei universități mediteraneene**, care va fi o instituție cu campusuri în spațiul mediteraneean comun, cu programe de științe umaniste, științe naturale și tehnice. Aceasta se va baza pe experiența instituțiilor de învățământ superior din regiune și a alianțelor universitare europene, utilizând și completând acțiunile de consolidare a capacităților existente în cadrul programului Erasmus+. Aceasta va promova schimburile de personal și de studenți între anumite universități și școli de afaceri din regiune, într-un mod favorabil incluziunii, și va viza dezvoltarea unor programe comune, a unor diplome comune, precum și a altor activități educaționale, cum ar fi școlile de vară și micro-certIFICATELE comune.
- **Îmbunătățirea mobilității studenților și a personalului din învățământul superior** în cadrul programului Erasmus+, precum și promovarea mobilității **cercetătorilor** în cadrul acțiunilor Marie Skłodowska-Curie ale programului Orizont Europa.
- **Înființarea și dezvoltarea în continuare a centrelor de inovare și cercetare**, reunind universități și sectorul privat pentru a îmbunătăți transferul de cunoștințe și tehnologie, implicând inovatori, start-upuri și investitori.
- **Înființarea unui Centru mediteraneean de diplomație științifică** pentru a crea punți între știință și politică și pentru a forma personalul diplomatic și tehnic în negocierile transfrontaliere, elaborarea de proiecte comune și consilierea în materie de politici bazate pe date concrete.
- **Sprijinirea programelor de mentorat intergenerațional** pentru schimbul de cunoștințe și experiență cu tinerii.

Reducerea decalajului dintre educație și formarea profesională, pe de o parte, și **oportunitățile egale și decente de ocupare a forței de muncă**, pe de altă parte, este esențială pentru a asigura o tranziție lină către piețele forței de muncă și în interiorul acestora și pentru a spori competitivitatea. Promovarea capacitării femeilor și abordarea disparității de gen în ceea ce privește ocuparea forței de muncă sunt esențiale pentru a debloca potențialul economiilor și al societăților din spațiul mediteraneean comun. Extinderea **căilor de migrație a forței de muncă** între UE și sudul Mediteranei, inclusiv pentru lucrătorii sezonieri, are în

continuare o importanță crucială pentru a corela oferta și cererea de pe piețele forței de muncă și pentru a promova creșterea economică¹⁴.

Reducerea decalajelor în materie de competențe și calificări de pe piețele forței de muncă

Inițiativa va urmări să sprijine tranziția lină a lucrătorilor din țările partenere din sudul Mediteranei către piețele muncii regionale, naționale și internaționale. Aceasta va acoperi diferite domenii de ocupare a forței de muncă, în special prin:

- **Extinderea ecosistemelor existente de învățământ profesional și tehnic (IPT)** prin alinierea formării profesionale la nevoile pieței forței de muncă pentru a acoperi sectoarele de interes reciproc, inclusiv agricultura și prelucrarea alimentelor, sectoarele digitale și culturale și turismul inovator.
- **Sprijinirea dezvoltării unor sisteme bazate pe planurile naționale privind Garanția pentru tineret¹⁵**, adaptate la contextele regionale și locale, pentru a se asigura că tinerii găsesc oportunități pe piețele forței de muncă.
- **Crearea unui instrument MED Skill Tracker** pentru a documenta competențele dobândite de beneficiarii proiectelor UE sau ale partenerilor. Instrumentul MED Skill Tracker va facilita recunoașterea și transferabilitatea competențelor și va spori oportunitățile de mobilitate internațională și circulară în cadrul programelor și inițiativelor existente¹⁶. Acesta va contribui la parteneriatele pentru atragerea de talente.
- **Îmbunătățirea programelor de ucenicie de calitate și a modelelor îmbunătățite de învățare la locul de muncă**, în special prin promovarea participării partenerilor din sudul Mediteranei la Alianța europeană pentru ucenicii.

I.2. Cultură, sport și turism

Marea Mediterană are o gamă impresionantă de patrimoniu cultural și natural, atât **material, cât și imaterial**. Cu peste 60 de situri care fac parte din patrimoniul mondial UNESCO și o scenă arhitecturală și artistică contemporană dinamică¹⁷, regiunea sud-mediteraneeană oferă o mărturie puternică a rădăcinilor noastre comune și oferă o bază pentru cooperarea viitoare prin cultură, turism cultural durabil, inclusiv tradiții alimentare¹⁸, educație și dezvoltare bazată pe patrimoniu.

Siturile și instituțiile culturale, precum și muzeele, ar trebui să fie mai mult decât locuri de expoziție, acționând ca vectori ai schimbării, ai dezvoltării economice și ai creșterii favorabile incluziunii, având potențialul de a declanșa reabilitarea și revitalizarea zonelor urbane, costiere și rurale. Colaborarea cu sectorul public și privat, precum și cu donatorii și

¹⁴ JRC143548. Migrația are un efect benefic asupra bunăstării țărilor din sudul Mediteranei și reduce presiunea pe piața forței de muncă în UE. Studiile în UE reprezintă un canal din ce în ce mai important de intrare pe piața forței de muncă din UE pentru resortisanții din vecinătatea sudică.

¹⁵ [The reinforced Youth Guarantee \(Garanția pentru tineret consolidată\) – Comisia Europeană](#).

¹⁶ Cum ar fi Erasmus+, Orizont Europa, PRIMA, THAMM+, programele MPF, Rețeaua de conectivitate Medusa și cu sprijinul Observatorului mediteraneean al competențelor ETF.

¹⁷ [UNESCO World Heritage Centre – World Heritage List \(Centrul Patrimoniului Mondial UNESCO – Lista patrimoniului mondial\)](#).

¹⁸ Inclusiv prin posibila extindere a [proiectului de cooperare internațională AfrIPI](#).

fundatiile locale și internaționale este esențială pentru valorificarea potențialului acestora. Prin promovarea turismului durabil și gestionarea siturilor de patrimoniu, regiunile se pot asigura că patrimoniul lor devine o sursă durabilă de beneficii economice și sociale. Protejarea artei, a patrimoniului cultural și natural împotriva jafului și a traficului (și protejarea drepturilor artiștilor contemporani) rămân domenii de interes reciproc.

Siturile de patrimoniu cultural și muzeele pot deveni spații de reflecție și dialog deschise unei varietăți de comunități, oferind astfel oportunități de reziliență și coeziune culturală. **Artele, muzica, artele și meșteșugurile tradiționale și cinematografia au capacitatea de a** promova înțelegerea reciprocă, diversitatea, incluziunea și dezvoltarea socioeconomică. Pactul va promova acțiuni, inclusiv lansarea unui dialog la nivel înalt privind cooperarea culturală, care se va axa și pe patrimoniul cultural.

Investițiile în sport consolidează coeziunea, depășesc decalajele sociale și promovează incluziunea. Pe lângă beneficiile economice și în materie de sănătate, acestea joacă un rol esențial în implicarea tinerilor și în promovarea unui sentiment de apartenență. Viitoarele evenimente sportive importante¹⁹, care reunesc țări din întreaga regiune, oferă oportunități promițătoare de cooperare regională și conectivitate durabilă și contribuie la promovarea egalității și a nediscriminării.

Aprofundarea dialogului interconfesional contribuie la înțelegerea reciprocă și la cooperarea pașnică în vederea abordării provocărilor comune.

Pe baza lecțiilor învățate din programele Erasmus+, Europa creativă și Orizont Europa, pactul va explora modalități de consolidare în continuare a cooperării pe baza inițiativelor existente ale UE în domeniul cercetării, culturii, tineretului și sportului.

¹⁹ Cum ar fi Jocurile Mediteraneene și Campionatul Mondial din 2030.

Inițiativa Euro-Med pentru cultură, sport și turism

Inițiativa va promova o rețea multipartită a părților interesate din sectorul public și cel privat, societatea civilă, fundații, operatori turistici și universități pentru a promova patrimoniul cultural și industria creativă, turismul cultural și sportul, în special prin:

- **Protejarea și valorificarea patrimoniului cultural:**
 - **Instituirea unui mecanism specific pentru protejarea și promovarea patrimoniului cultural mediteranean** prin punerea în comun a resurselor publice și private.
 - **Crearea unor căi culturale mediteraneene** pentru consolidarea spațiului cultural mediteranean comun.
 - **Extinderea spațiului european comun al datelor pentru patrimoniul cultural** la partenerii din sudul Mediteranei, cu obiectivul de a promova digitalizarea și de a conserva patrimoniul cultural al acestora.
- **Crearea unei platforme digitale de colaborare „CulturIT”** pentru a promova corelarea activităților culturale.
- **Asigurarea participării la evenimente culturale majore și îmbunătățirea rezidențelor artiștilor și ale altor actori culturali**, inclusiv prin intermediul rețelelor regionale pentru talente.
- **Asigurarea participării la activități legate de campania #BeActive și de Săptămâna europeană a sportului** pentru a sensibiliza publicul cu privire la beneficiile sportului pentru sănătatea fizică și mintală.
- **Colaborarea cu Jocurile Mediteraneene** pentru a spori vizibilitatea acestui eveniment consacrat, în special în rândul tinerilor, pentru a promova beneficiile sportului și impactul pozitiv al acestuia în combaterea stereotipurilor și în promovarea incluziunii.

1.3 Capacitarea societății civile, a tineretului și a comunităților locale

Societatea civilă și comunitățile locale sunt adânc înrădăcinate în realitatea de pe teren. Activitatea lor – sprijinirea comunităților locale în furnizarea de servicii sociale și comunitare, sensibilizarea cu privire la principalele provocări societale, consolidarea participării democratice, capacitarea femeilor și a tinerilor și sprijinirea alfabetizării digitale – contribuie la o societate mai favorabilă incluziunii. Acestea sunt, de asemenea, esențiale pentru îmbunătățirea situației grupurilor vulnerabile, inclusiv a persoanelor cu handicap.

O societate civilă activă și capabilă, alături de parlamente și instituții publice, poate facilita dialogul local și poate permite o mai bună elaborare și punere în aplicare a politicilor, în beneficiul cetățenilor. Un **context mediatic** prosper este esențial pentru a asigura un spațiu de discuții deschis și favorabil incluziunii. În mod similar, promovarea dezvoltării la nivel regional și local prin abordări integrate și participative poate sprijini o creștere echilibrată, atât în zonele urbane, cât și în cele rurale.

Pactul va intensifica eforturile de promovare a unui mediu favorabil pentru societatea civilă și va ajuta comunitățile locale să își consolideze capacitatea de a-și îndeplini rolurile în mod eficace.

Capacitarea societății civile, a tineretului și a comunităților locale

Inițiativa va urmări să sprijine o societate civilă dinamică și comunitățile locale ca vectori ai dezvoltării și coeziunii sociale. Aceasta va capacita actorii-cheie care își pot sprijini în mod concret comunitățile, în special prin:

- **Înființarea unei Adunări Parlamentare a Tineretului pentru Mediterana**, care să reunească vocea și contribuțiile tinerilor.
- **Sprijinirea dezvoltării unui serviciu civic mediteraneean** prin crearea unei platforme menite să conecteze tinerii din întreaga regiune mediteraneeană cu o gamă diversă de oportunități de voluntariat, atât în țările lor, cât și în întreaga regiune. Această inițiativă se va baza pe inițiativele de voluntariat și va completa alte inițiative de mobilitate, promovând o înțelegere reciprocă mai profundă în rândul tinerilor din spațiul mediteraneean comun.
- **Capacitarea organizațiilor conduse de femei ca influențatori esențiali în comunitățile lor**, prin implicarea activă a acestora în conceperea și executarea inițiativelor din diferite sectoare, cum ar fi perfecționarea, învățământul superior și sprijinul pentru întreprinderi. Acțiunea se va baza, de asemenea, pe experiența dezvoltată pentru a sprijini start-upurile conduse de femei, în special în zonele rurale și îndepărtate.
- **Consolidarea sprijinului acordat organizațiilor mass-media**, prin facilitarea inițiativelor de consolidare a capacităților, prin oferirea de oportunități pentru proiecte de colaborare și prin încurajarea schimbului de experiență. Acțiunea va consolida cooperarea noastră continuă pentru a sprijini tinerii influențatori din regiune.
- **Consolidarea mecanismului de cooperare la nivel local**, inspirat de abordarea Convenției primarilor, pentru a promova incluziunea socială la nivel local și municipal pentru cetățenii de toate vârstele, inclusiv pentru persoanele aflate în situații vulnerabile.

II. Economii mai puternice, mai durabile și mai integrate

Aprofundarea relațiilor comerciale și integrarea economică contribuie la asigurarea stabilității și a rezilienței economice. UE și partenerii din sudul Mediteranei au legături economice puternice și de lungă durată și un potențial enorm de a spori și mai mult integrarea economică a piețelor din întreaga regiune pentru a crea creștere durabilă și oportunități de angajare. Economiile noastre sunt complementare și pot oferi beneficii reciproce semnificative.

Succesul pactului se va baza, de asemenea, pe capacitatea de a mobiliza investiții publice și private la scară largă. **Strategia „Global Gateway”²⁰ în Mediterana** poate stimula investițiile inteligente, curate și sigure în sectoarele digital, energetic, al rezilienței în domeniul apei, al agriculturii inovatoare și al transporturilor, consolidând în același timp sistemele de sănătate, educație și cercetare în conformitate cu Pactul pentru o industrie curată al UE²¹.

²⁰ JOIN(2021) 30.

²¹ COM(2025) 85.

II.1. Oportunități comerciale și de investiții

UE este cel mai important partener comercial al vecinătății sudice (reprezentând 41 % din comerțul cu mărfuri al regiunii la nivel mondial în 2024). Partenerii din sudul Mediteranei subliniază adesea necesitatea de a dezvolta lanțuri valorice și de a atrage și menține volume mai mari de investiții directe. În același timp, comerțul și investițiile necesită medii previzibile, stabilitate macroeconomică, convergență în materie de reglementare și condiții de concurență echitabile între sectorul public și cel privat.

Regiunea prezintă oportunități economice și comerciale substanțiale, susținute de capitalul său uman, de costurile competitive ale energiei din surse regenerabile și ale transportului și de accelerarea tranziției digitale. Restructurarea comerțului mondial deschide noi oportunități, deoarece sudul Mediteranei poate juca un rol în diversificarea lanțurilor de aprovizionare. Pe baza parteneriatelor bilaterale, pactul va contribui la intensificarea activității comune de construire a unui peisaj economic solid, promovând comerțul și investițiile durabile, precum și la **integrarea în continuare a lanțurilor de aprovizionare**, inclusiv în sectoarele sănătății și agriculturii, precum și în ceea ce privește energiile și tehnologiile curate, esențiale pentru stimularea competitivității și a perspectivelor de decarbonizare ale spațiului mediteranean comun. Pactul va consolida cooperarea privind materiile prime critice pentru a asigura lanțuri de aprovizionare reziliente, transparente și durabile în sectoare-cheie, cum ar fi îngrășămintele.

Modernizarea și consolidarea relațiilor comerciale și de investiții pentru o creștere mai favorabilă incluziunii, mai rezilientă și mai durabilă

Inițiativa vizează valorificarea potențialului **acordurilor comerciale existente**²² și implicarea în noi inițiative de consolidare a integrării economice, în special prin:

- **Sprijinirea modernizării relațiilor comerciale bilaterale într-un mod mai flexibil și mai bine direcționat**, prin noi forme de implicare în sectoare-cheie de interes reciproc, asigurând în același timp punerea în aplicare eficace a angajamentelor de eliminare a barierelor netarifare din calea comerțului, pentru a spori previzibilitatea și a consolida încrederea investitorilor.
- **Explorarea acordurilor de facilitare a investițiilor durabile** cu partenerii interesați pentru atragerea de investiții străine directe (ISD).

Inițiativa va promova și va atrage **investiții** pentru a sprijini economiile inovatoare și digitale și pentru a consolida integrarea lanțului de aprovizionare, în special prin:

- **Îmbunătățirea mediului de afaceri și de investiții, convergența reglementărilor și simplificarea procedurilor vamale**, inclusiv prin asistență tehnică pentru sprijinirea reformelor economice ale țărilor partenere²³.
- **Extinderea platformelor de investiții naționale și tematice**, reunind sectorul privat, instituțiile financiare internaționale și instituțiile financiare naționale.

²² Printre acestea se numără Convenția paneumediteraneeană cu privire la regulile de origine preferențiale.

²³ Inclusiv în contextul asistenței macrofinanciare din partea UE, după caz.

II.2. Valorificarea ecosistemelor start-upurilor

În pofida numeroaselor provocări structurale, regiunea sud-mediteraneeană s-a confruntat cu o creștere a activității antreprenoriale, bazându-se pe o populație tânără și experimentată din punct de vedere tehnologic și pe interesul tot mai mare al investitorilor. **Diversificarea treptată și transformarea structurală a economiei au loc la nivel local**, incluzând atât zonele urbane, cât și cele rurale, creând noi oportunități de dezvoltare a lanțurilor valorice naționale și regionale, sporind în același timp complementaritatea pentru integrarea economică. Pentru a valorifica pe deplin acest potențial, este esențial să se sprijine producția și întreprinderile locale, inclusiv în agricultură. Acest lucru va necesita explorarea în continuare a rolului antreprenoriatului social local și al modelelor de afaceri alternative ca factori-cheie ai creșterii economice durabile și favorabile incluziunii.

StartUp4Med

Inițiativa va debloca potențialul de creștere și de creare de locuri de muncă al start-upurilor și al microîntreprinderilor și al întreprinderilor mici și mijlocii (MIMM-uri)²⁴, oferind oportunități de extindere a participării economice, în special pentru tineri și femei. Aceasta va stabili legături cu mecanismele sectoriale existente²⁵ și se va alinia la Strategia UE privind start-upurile și întreprinderile în fază de extindere²⁶. Acest obiectiv va fi realizat prin:

- **Instituirea unui mecanism regional de sprijinire a start-upurilor** pentru a îmbunătăți accesul la finanțare și mobilizarea investițiilor. Printr-o abordare de tip „Echipa Europa”, instituțiile financiare europene vor fi mobilizate în combinație cu canale de finanțare alternative, cum ar fi împrumuturile de onoare, finanțarea participativă și finanțarea mixtă²⁷.
- **Instituirea unui program „Open for Business”**, destinat sectorului privat, pentru a identifica domeniile care prezintă motive de îngrijorare și pentru a facilita simplificarea juridică și normativă.
- **Elaborarea unui set de instrumente de politică** pentru a promova oficializarea MIMM-urilor, inclusiv prin proceduri administrative simplificate, stimulente financiare și legături în materie de protecție socială. Microantreprenorii informali vor beneficia de sprijin specific, cum ar fi îndrumare, asistență juridică și certificarea competențelor.

II.3. Infrastructura digitală și securitatea cibernetică

Revoluția digitală și cea în domeniul inteligenței artificiale (IA) remodelează economiile și societățile. Există un stimulent puternic de colaborare în acest domeniu pentru a debloca potențialul soluțiilor digitale, de date și de IA de a spori competitivitatea și eficiența

²⁴ Potrivit statisticilor Băncii Mondiale, MIMM-urile din sudul Mediteranei reprezintă 90 % din numărul total de întreprinderi, contribuie cu două treimi din PIB și reprezintă 75 % din ocuparea forței de muncă.

²⁵ BlueInvest este deschis start-upurilor inovatoare din economia albastră și IMM-urilor din domeniul tehnologiei din zona mediteraneeană.

²⁶ COM(2025) 270.

²⁷ Mecanismul regional de sprijinire a start-upurilor ar putea valorifica experiența finanțării cu capital de risc a Consiliului European pentru Inovare – CEI pentru a sprijini inovarea europeană în domeniul tehnologiei profunde, în special pentru țările din regiune asociate la programul Orizont Europa și care beneficiază deja de aceasta.

economiilor și a societăților noastre, asigurând în același timp securitatea, suveranitatea și alinierea la valorile fundamentale, la drepturile omului și la principiile bunei guvernante.

O interconectare reală prin infrastructuri digitale sigure și de încredere în întreaga zonă mediteraneeană este un obiectiv fundamental nu numai de a apropia economiile și cetățenii noștri, ci și de a spori securitatea comună și comunicarea fără sincope. Fluxurile de date sunt vitale pentru dezvoltarea economică și societală și vor deschide noi oportunități pentru cetățenii, întreprinderile și organizațiile din întreaga regiune mediteraneeană.

În acest context, rămân esențiale îmbunătățirea accesului la serviciile publice online, prezentarea de soluții de e-guvernare și infrastructură publică digitală (IPD), asigurarea infrastructurii critice, îmbunătățirea guvernantei și a reglementărilor digitale și protejarea drepturilor digitale.

Disponibilitatea datelor deschise și a informațiilor oferită de sistemele spațiale deținute de UE, cum ar fi Copernicus, facilitată de infrastructurile digitale, poate contribui la creșterea oportunităților de afaceri în regiune.

Oferta de afaceri în domeniul tehnologiei pentru economii digitale și de date integrate

Inițiativa urmărește să prezinte o ofertă de afaceri în domeniul tehnologiei pentru partenerii din sudul Mediteranei²⁸, în special prin:

- **Sprijinirea implementării unei infrastructuri digitale sigure și de încredere în domeniul sistemelor de cabluri submarine, al rețelelor 5G, al conectivității rurale în bandă largă și al infrastructurilor centrelor de date prin:**
 - **Conectarea tuturor țărilor interesate din regiune prin sisteme de cabluri submarine, cum ar fi Medusa și Blue-Raman**, cu posibilitatea de extindere și la partenerii din Golf. Acest lucru va facilita schimbul sigur și neîntrerupt de date, inclusiv prin interconexiuni cu inițiativele existente, cum ar fi coridorul digital UE-Africa-India, conectându-l, de asemenea, cu IMEC și T-MED.
 - **Oferirea de sprijin tehnic și financiar pentru introducerea în regiune a unor centre 5G și de date sigure și de încredere**, prin implicarea instituțiilor financiare internaționale, a instituțiilor financiare ale UE și a instituțiilor financiare naționale, **în conformitate cu setul de instrumente pentru rețele 5G și alte acte legislative relevante**²⁹ și furnizat de către furnizori de echipamente de încredere.
- **Lansarea unui program regional de consolidare a capacităților de telecomunicații și explorarea potențialului unor cadre adecvate în materie de telecomunicații, inclusiv cooperarea în materie de roaming**, în rândul partenerilor interesați din sudul Mediteranei.
- Pornind de la modelul **centrelor de inovare digitală ale UE și al fabricilor de IA din UE**³⁰, **accelerarea dezvoltării ecosistemelor de IA**, inclusiv implementarea infrastructurii de IA și de date și sprijinirea universităților, a IMM-urilor, a industriei și a start-upurilor pentru a dezvolta și a aplica IA în diferite sectoare, cum ar fi industria prelucrătoare, asistența medicală, agricultura sau clima.
- **Schimbul de expertiză și de soluții concrete de e-guvernare în domeniul identităților digitale și al IPD prin:**
 - Utilizarea **serviciilor de încredere cu sursă deschisă, a identității digitale și a soluțiilor de IPD** sigure și conforme cu protecția datelor.
 - Simplificarea schimburilor transfrontaliere între administrațiile publice și întreprinderi, facilitând în același timp mobilitatea cetățenilor.
- **Intensificarea schimburilor tehnice și a cooperării în materie de securitate cibernetică**, inclusiv pentru a sprijini capacitatea de **detectare, pregătire și răspuns la amenințările și incidentele de securitate cibernetică**.

II.4. Investiții în energia din surse regenerabile și în tehnologii curate

Zona mediteraneeană este o „zonă fierbinte” din punctul de vedere al schimbărilor climatice și al biodiversității, care riscă să se confrunte cu provocări și presiuni tot mai mari

²⁸ În conformitate cu Strategia digitală internațională a UE, JOIN(2025) 140.

²⁹ [Setul de instrumente al UE pentru securitatea rețelelor 5G.](#)

³⁰ [AI Factories \(Fabricile de IA\) | Shaping Europe's digital future \(Conturarea viitorului digital al Europei\).](#)

În materie de mediu. Pactul va stabili o **agendă comună pentru a debloca potențialul de energie din surse regenerabile al sudului Mediteranei și pentru a obține un câștig triplu:** accelerarea decarbonizării regionale, îmbunătățirea securității energetice și consolidarea competitivității industriale. **Tranziția către un model energetic eficient, fiabil și durabil este esențială pentru regiune.** În conformitate cu Pactul pentru o industrie curată, o economie circulară eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor, inclusiv dezvoltarea energiei din surse regenerabile și producția de tehnologii curate, oferă beneficii socioeconomice semnificative și atrage ISD. Aceste obiective vor fi urmărite prin cadre comerciale bilaterale flexibile și modernizate și prin noi forme de implicare, cum ar fi acordurile de facilitare a investițiilor durabile și parteneriatele privind comerțul curat și investițiile în contextul inițiativei transmediteraneene privind energia din surse regenerabile și tehnologiile curate. Acest lucru va fi dezvoltat și printr-o cooperare mai strânsă cu partenerii din Golf, precum și cu Africa Subsahariană.

Inițiativa transmediteraneeană privind energia din surse regenerabile și tehnologiile curate (T-MED)

Inițiativa va sprijini cooperarea transmediteraneeană reciproc avantajoasă prin promovarea tranziției energetice interne și a evoluțiilor tehnologiilor curate în țările partenere din sudul Mediteranei, creând în același timp oportunități economice și facilitând comerțul cu energie din surse regenerabile și parteneriatele industriale în întreaga regiune, în special prin:

- **Instituirea unei platforme de investiții T-MED**, care va servi drept instrument de coordonare pentru dezvoltarea unei rezerve de proiecte în domeniul producerii de energie din surse regenerabile, al infrastructurii de rețea, inclusiv al rețelelor interne de transport și distribuție în partenerii din sudul Mediteranei, care sunt legate de proiectele de interes reciproc identificate în temeiul Regulamentului TEN-E și de producția de tehnologii curate. Platforma va reuni promotori de proiecte, IFI, instituții financiare ale UE și naționale, instrumente financiare ale UE și investitori privați pentru a cataliza investițiile la scară largă, cu accent pe soluții de finanțare mixtă și de reducere a riscurilor.
- **Crearea unui mecanism de reglementare specific** pentru a sprijini partenerii din sudul Mediteranei în punerea în aplicare a reformelor specifice în materie de reglementare și a reformelor specifice sectorului energetic³¹, legate de pregătirea pentru investiții și de accesul la instrumentele financiare ale UE.
- **Modelarea sistemelor energetice** pentru o mai bună evaluare a impactului economic, de sustenabilitate și de securitate al unei mai mari penetrări a surselor regenerabile de energie, precum și a unor noi proiecte de infrastructură energetică pentru regiune.
- **Acordarea accesului la un instrument de sprijin tehnic**, care servește drept portal unic pentru asistență tehnică privind energia din surse regenerabile, eficiența energetică, electrificarea și tehnologia curată.

³¹ Acestea pot include accesul terților la rețea, contractele de achiziție de energie electrică, transparența și reforma tarifelor, inclusiv reflectarea costurilor, separarea, liberalizarea piețelor angro și cu amănuntul, comerțul transfrontalier și integrarea regională.

- **Instituirea unui program de sprijinire a certificării și a comerțului cu energie din surse regenerabile** pentru a permite comerțul transfrontalier cu energie electrică din surse regenerabile și hidrogen din surse regenerabile. Va fi lansat un **manual** practic pentru a orienta punerea în aplicare a sistemelor de certificare și a programelor-pilot privind garanțiile de origine transfrontaliere³².
- **Stimularea colaborărilor industriale în domeniul tehnologiilor curate** pentru a promova parteneriate industriale solide între întreprinderile europene și cele din sudul Mediteranei de-a lungul lanțurilor valorice critice. Printre acestea se pot număra energia solară și eoliană, electrolizoarele și producția de hidrogen curat, precum și tehnologiile de încălzire și răcire, tehnologiile de rețea și de stocare, pompele de căldură și tehnologiile eficiente din punct de vedere energetic în sectorul industrial și în cel al construcțiilor.
- **Sprijinirea înființării pe teren a unor organizații europene de afaceri în domeniul energiei și al tehnologiei curate, specifice fiecărei țări.** Acest lucru poate fi realizat în cooperare cu Rețeaua întreprinderilor europene (EEN) și cu clusterelor industriale europene. Va fi creată o **platformă dedicată părților interesate** pentru a identifica sectoarele prioritare, pentru a elabora planuri de acțiune cuprinzătoare, care iau în considerare dimensiunea de gen, și pentru a implica în mod activ sectorul privat al UE. Această platformă va juca, de asemenea, un rol central în facilitarea oportunităților de coinvestiții și în negocierea acordurilor de achiziționare a producției care stau la baza colaborării pe termen lung în sinergie și în complementaritate cu Platforma UE pentru energie și materii prime.
- **Elaborarea unei agende pentru competențe T-MED³³**, care va fi esențială pentru abordarea disparităților în materie de forță de muncă și de gen și pentru alinierea formării la nevoile industriei și ale angajatorilor.

II.5 Către o Mediterană durabilă și rezilientă

Schimbările climatice, poluarea și pierderea biodiversității afectează puternic regiunea mediteraneeană și reziliența acesteia. Tranziția către o economie curată reprezintă, de asemenea, o oportunitate de a stimula competitivitatea durabilă în regiune. Pactul va permite valorificarea beneficiilor care decurg din această tranziție, abordând în același timp impactul tot mai mare al schimbărilor climatice și degradarea mediului, inclusiv în cadrul unui posibil tratat global împotriva poluării cu materiale plastice. Pactul va aborda, de asemenea, vulnerabilitatea regiunii la schimbările climatice și la degradarea mediului prin sprijinirea unei planificări eficiente și prin mobilizarea fluxurilor de finanțare disponibile pentru investiții durabile, atât internaționale, cât și interne, private și publice.

³² Cooperarea în materie de reglementare cu țările din sudul Mediteranei va fi necesară pentru a permite adoptarea cerințelor atât pentru energia electrică din surse regenerabile, cât și pentru combustibili, care să fie compatibilă cu cadrul UE. Vor fi necesare acorduri specifice cu țările terțe pentru a permite recunoașterea reciprocă a garanțiilor de origine.

³³ Acțiuni legate de parteneriatele existente în domeniul energiei din surse regenerabile (Pactul pentru competențe) și de proiectele Erasmus+ conexe, cum ar fi SHOREWINNER.

Parteneriatul pentru tranziția curată, creștere durabilă și reziliență

Inițiativa urmărește să sprijine cooperarea regională și parteneriatele locale privind mediul, inclusiv în contextul Convenției de la Barcelona³⁴, și clima în promovarea tranziției curate și a dezvoltării economice reziliente la schimbările climatice, în special prin:

- **Consolidarea colaborării** cu partenerii interesați din sudul Mediteranei **în ceea ce privește soluțiile climatice**, prin dialog și prin promovarea schimbului de cunoștințe, precum și prin furnizarea de asistență tehnică specifică privind instrumentele de atenuare a schimbărilor climatice, inclusiv stabilirea prețului carbonului.
- **Dezvoltarea unor rezerve de investiții pentru adaptarea la schimbările climatice** prin consolidarea capacităților naționale și locale de dezvoltare și punere în aplicare a proiectelor, valorificând în același timp parteneriatele cu IFI, fondurile pentru climă și părțile interesate din sectorul privat.
- **Stabilirea unui plan regional pentru facilitarea investițiilor** în epurarea modernă a apelor uzate și în gestionarea deșeurilor solide.
- **Lansarea de noi parteneriate pentru reziliența în domeniul apei** pentru a consolida cooperarea privind gestionarea integrată a resurselor de apă, în special reutilizarea apei.
- **Consolidarea inițiativei „Green Forward”**, care capacitează în special IMM-urile, să promoveze economia circulară și utilizarea eficientă a resurselor, să elimine materialele plastice de unică folosință, să sprijine bioeconomia și să promoveze dialogul în materie de reglementare privind circularitatea, inclusiv, de exemplu, în ceea ce privește textilele.
- **Sprijinirea punerii în aplicare în comun a cadrului global pentru biodiversitate**, în special punerea în aplicare a strategiilor și a planurilor de acțiune naționale privind biodiversitatea, precum și crearea, extinderea și gestionarea zonelor protejate, în special a zonelor marine protejate.

II.6. Promovarea unei economii albastre durabile

Marea Mediterană susține milioane de mijloace de subsistență, dar se confruntă cu o presiune economică și de mediu din ce în ce mai mare. Pactul va promova o economie albastră echitabilă, durabilă și competitivă, în conformitate cu **Pactul european privind oceanul planetar**³⁵, inclusiv în cadrul următoarei declarații ministeriale MedFish4ever, care va modela următoarea Comisie Generală pentru Pescuit în Marea Mediterană (CGPM) după 2027. În plus, în conformitate cu **Strategia UE pentru reziliența în domeniul apei**³⁶, pactul va consolida guvernanta în domeniul apei și va promova utilizarea eficientă și durabilă a apei prin legătura apă-energie-alimente-ecosisteme.

³⁴ [Convenția de la Barcelona și protocoalele la aceasta | UNEP MAP](#).

³⁵ COM(2025) 281.

³⁶ COM(2025) 280.

Sănătate și bunăstare în Mediterana albastră

Inițiativa urmărește să refacă resursele naturale ale ecosistemelor mediteraneene, să consolideze reziliența acestora, să îmbunătățească sustenabilitatea practicilor de pescuit și acvacultură și guvernanta internațională în domeniul pescuitului, precum și să stimuleze inovarea în domeniul tehnologiei albastre, în special prin:

- **Sprijinirea investițiilor în soluții durabile pentru economia albastră** prin intermediul Parteneriatului albastru pentru Mediterana și al platformei BlueInvest.
- **Lansarea Comunității de practică pentru economia albastră a UE**³⁷ pentru a oferi orientări bazate pe colectarea de date, elaborarea de standarde în materie de date, metodologii, precum și analize și cercetări.
- **Consolidarea diplomației privind oceanele** pentru a colabora cu partenerii din sudul Mediteranei în vederea promovării aderării la standardele internaționale de guvernanta³⁸ și a îmbunătățirii cadrelor juridice legate de gestionarea pescuitului la nivel regional.
- **Dezvoltarea unui nou proiect pentru a spori capacitățile de control și inspecție ale statelor de coastă** în vederea consolidării guvernantei regionale în domeniul pescuitului și a combaterii pescuitului ilegal, nedeclarat și nereglementat (INN) prin consolidarea capacităților, în ceea ce privește monitorizarea, controlul și supravegherea.
- **Consolidarea cooperării regionale pentru a asigura o utilizare mai coerentă și mai durabilă a spațiului marin prin amenajarea spațiului maritim**, ca factor de protecție a naturii și de coexistență a activităților pe mare.
- **Lansarea inițiativei „Din apă la piață”**, pentru a sprijini producătorii, cooperativele și asociațiile din sectorul acvatic să extindă valoarea adăugată a producției lor, să îmbunătățească prelucrarea și să ajungă pe o piață nouă, inclusiv accesul la finanțare și investiții.
- **Consolidarea cercetării și inovării comune privind legătura dintre apă, energie, alimente și ecosisteme (WEFE)** pe baza PRIMA³⁹.
- **Extinderea misiunii „Blue Mediterranean”**⁴⁰ pentru refacere și reziliență, furnizarea de soluții de cercetare și inovare pentru refacerea Mării Mediterane și a ecosistemelor și biodiversității apei, stoparea poluării pe mare și din surse terestre, reducerea zgomotului oceanic, creșterea rezilienței la schimbările climatice și în domeniul apei, precum și pregătirea comunităților costiere pentru a face față evenimentelor extreme.

II.7. Transport durabil și conectivitate sporită

O regiune bine conectată este esențială pentru sprijinirea comerțului și a sectoarelor emergente, stimulând în același timp decarbonizarea activităților economice. Spațiul

³⁷ Observatorul economiei albastre al Uniunii Europene.

³⁸ În special ratificarea și punerea în aplicare a Acordului BBNJ.

³⁹ [Parteneriatul în domeniul cercetării și inovării în zona mediteraneeană \(PRIMA\)](#).

⁴⁰ [BlueMissionMed](#).

mediteranean comun suferă adesea din cauza fragmentării transporturilor și a legislației, a investițiilor insuficiente și a lipsei capacității de planificare. Acest lucru are implicații substanțiale pentru mobilitatea transfrontalieră a persoanelor, bunurilor și serviciilor. Prin urmare, este esențial să se abordeze lacunele în materie de capacitate și neconcordanța în materie de reglementare în domeniul vamal, al eficienței, al siguranței, al securității și al standardelor de mediu. Acest lucru va facilita atingerea obiectivului de a extinde rețeaua transeuropeană de transport (TEN-T) a UE și, după caz, de a spori și mai mult conectivitatea cu regiunile învecinate, cum ar fi Golful și celelalte regiuni. În special, o mai bună coordonare și extindere a coridorului economic India-Orientul Mijlociu-Europa (IMEC) ar consolida transportul fiabil și conectivitatea digitală securizată în Mediterana, contribuind în același timp la securitatea economică a regiunii.

Transport durabil pentru o regiune mai bine conectată

Inițiativa urmărește să ofere soluții de transport fiabile și durabile, în special prin:

- **Intensificarea eforturilor comune de promovare a producției și a utilizării combustibililor din surse regenerabile și cu emisii scăzute de dioxid de carbon pentru transport** (maritim și aerian), în conformitate cu principiile stabilite de regulamentele UE privind combustibilii durabili pentru aviație⁴¹, privind combustibilii marini durabili⁴² și în Strategia portuară a UE⁴³. Aceasta va include, de asemenea, urmărirea alinierii practicilor durabile în conformitate cu standardele internaționale (OACI, OMI), sprijinind astfel și actorii din Marea Mediterană în eforturile lor de prevenire a poluării de către nave, precum și încurajarea eforturilor de cooperare prin intermediul convențiilor maritime regionale⁴⁴ pentru a promova un spațiu mediteranean comun curat, securizat și sigur.
- **Îmbunătățirea conectivității în întreaga regiune prin extinderea legăturilor de transport multimodal și printr-o mai bună interoperabilitate și aliniere a reglementărilor**, realizând astfel progrese în direcția extinderii TEN-T la țările din sudul Mediteranei și, de asemenea, prin conectarea cu IMEC, T-MED și Africa Subsahariană. Conectarea porturilor la alte moduri de transport cu emisii scăzute de dioxid de carbon va asigura o mai bună integrare a nodurilor costiere cu piețele interioare. O mai bună aliniere a reglementărilor poate fi asigurată prin sprijinirea proiectelor de asistență tehnică și prin intensificarea dialogului în materie de politici.
- **Îmbunătățirea conectivității aeriene**, în conformitate cu standardele de mediu, prin continuarea lucrărilor cu privire la acordurile de transport aerian existente sau noi la nivelul UE cu partenerii din sudul Mediteranei și prin sprijinirea pieței unice africane a transportului aerian.

⁴¹ PE/29/2023/REV/1, Regulamentul (UE) 2023/2405.

⁴² PE/26/2023/INIT, Regulamentul (UE) 2023/1805.

⁴³ P9 TA(2024)0025 – Elaborarea unei strategii portuare europene cuprinzătoare.

⁴⁴ Mai multe state membre ale UE (Croatia, Cipru, Franța, Grecia, Italia, Malta, Slovenia și Spania), precum și Algeria, Egipt, Israel, Liban, Libia, Maroc, Siria și Tunisia participă la Centrul regional de răspuns la situații de urgență în caz de poluare marină pentru Marea Mediterană (REMPEC), administrat de Organizația Maritimă Internațională (OMI) și care își desfășoară activitatea în cadrul Convenției de la Barcelona administrate de UNEP.

- **Sprijinirea proiectelor de mobilitate urbană și rurală cu expertiză și tehnologie UE** pentru a completa eforturile depuse în ceea ce privește transportul multimodal prin punerea în aplicare a conceptului de noduri urbane TEN-T⁴⁵ și pentru a promova durabilitatea – inclusiv prin adaptarea la schimbările climatice și atenuarea acestora – și calitatea vieții în orașele aflate în expansiune rapidă din zona mediteraneeană.

II.8. Elaborarea de politici bazate pe date concrete și schimbul de cunoștințe

Promovarea elaborării de politici bazate pe date concrete și a schimbului de cunoștințe are în continuare o importanță crucială. În special, sistemul Copernicus al UE oferă servicii privind starea mediului Pământului, bazate pe o politică de date complete, gratuite și deschise și, prin urmare, poate sprijini procesul decizional bazat pe date concrete. În plus, disponibilitatea statisticilor și a datelor oficiale relevante și comparabile este esențială pentru adoptarea de decizii și elaborarea de politici bazate pe date concrete.

Schimbul de cunoștințe și statistici pentru îmbunătățirea procesului decizional

Inițiativa vizează îmbunătățirea schimbului de statistici, de cunoștințe și de date între UE și partenerii din sudul Mediteranei, în special prin:

- **Instituirea unui mecanism ad-hoc** pentru schimbul de informații și evaluarea impactului transfrontalier al legislației respective.
- **Dezvoltarea în continuare a cooperării** cu institutele naționale de statistică din țările sud-mediteraneene **pentru a furniza statistici și date oficiale relevante și comparabile** privind domeniile acoperite de cei trei piloni ai pactului.
- Schimbul de bune practici și de experiențe, **utilizând noi surse de date și tehnologii moderne, inclusiv IA**, pentru a dezvolta noi informații statistice și instrumente statistice relevante.
- **Încurajarea inovării în sectorul public** prin utilizarea datelor și a informațiilor disponibile din sistemele spațiale ale UE pentru a pregăti decizii bazate pe date concrete în multe dintre domeniile vizate de pact.

III. Securitatea, pregătirea și gestionarea migrației

Spațiul mediteraneean comun se confruntă cu provocări legate de securitate, de pericolele naturale și provocate de om, de migrația ilegală și de gestionarea frontierelor. Instabilitatea din „zonele fierbinți” regionale creează insecuritate, punând presiune asupra rezilienței societăților.

Presiunile tot mai mari la frontieră, criminalitatea transfrontalieră și provocările comune generate de migrația ilegală de-a lungul rutelor principale necesită eforturi coordonate de combatere a introducerii ilegale de migranți și a traficului de persoane, asigurând în același timp abordări sigure, ordonate și bazate pe drepturi, care să asigure protecția drepturilor migranților și ale refugiaților și să promoveze căile de mobilitate, abordând în același timp

⁴⁵ Conceptul de noduri urbane TEN-T asigură (1) recunoașterea rolului important al orașelor în rețeaua globală de transport, (2) elaborarea de planuri de mobilitate urbană durabilă (PMUD) pentru zona funcțională din jurul orașelor, (3) colectarea de date privind siguranța, durabilitatea și accesibilitatea și (4) construirea de noduri multimodale.

aceste aspecte interconectate, necesitând o cooperare susținută și colaborare pentru a promova stabilitatea și prosperitatea în întreaga regiune.

III.1. Pacea și securitatea

Ordinea internațională bazată pe norme se confruntă cu o presiune puternică. Pe lângă amenințările tradiționale, cum ar fi terorismul și extremismul violent, precum și criminalitatea organizată, apar noi amenințări transfrontaliere, cum ar fi acțiunile cibernetice și acțiunile străine de manipulare a informațiilor și ingerințele străine (FIMI) – adesea ca parte a unor campanii hibride mai ample – sau radicalizarea minorilor și a tinerilor adulți. Exploatarea sporită a domeniului maritim expune noi vulnerabilități, fie că este vorba de riscurile asociate practicilor de transport maritim care nu corespund standardelor, fie că este vorba de importanța tot mai mare a infrastructurii maritime.

Aceste amenințări se numără printre **cele mai grave și mai complexe provocări comune în materie de securitate**. UE și partenerii din sudul Mediteranei trebuie să colaboreze mai strâns între ei și să consolideze reziliența, în conformitate, de asemenea, cu angajamentele Strategiei UE în materie de securitate maritimă⁴⁶.

Pactul va urmări să ajungă la o **înțelegere comună a peisajelor de securitate la nivel regional și internațional**, promovând cooperarea, inclusiv în domenii precum prevenirea și combaterea terorismului și a extremismului violent, eludarea sancțiunilor UE, securitatea maritimă, reziliența infrastructurii critice, amenințările hibride și cibernetice, acțiunile străine de manipulare a informațiilor și ingerințele străine, consolidarea capacităților de apărare, medierea păcii și soluționarea conflictelor.

În Mediterana, misiunile și operațiile civile și militare din cadrul politicii de securitate și apărare comune (PSAC) a UE, în special operația IRINI și Misiunea de asistență a UE pentru gestionarea integrată a frontierelor în Libia (EUBAM Libya), joacă un rol central în promovarea cooperării cu Libia, în consolidarea stabilității regionale, în punerea în aplicare a embargoului ONU asupra armelor impus Libiei, în combaterea traficului ilicit și a introducerii ilegale de persoane. Dincolo de Marea Mediterană, UE își sprijină partenerii din regiune prin continuarea misiunilor civile și militare din cadrul PSAC⁴⁷.

⁴⁶ [Strategia în materie de securitate maritimă – Comisia Europeană](#).

⁴⁷ Printre acestea se numără EUNAVFOR ATALANTA și EUNAVFOR ASPIDES în Marea Roșie, Misiunea UE de consiliere în sprijinul reformei sectorului de securitate din Irak (EUAM Irak), Misiunea UE de asistență la frontieră pentru punctul de trecere Rafah (EUBAM Rafah) și Misiunea de poliție a UE pentru teritoriile palestiniene (EUPOL COPPS).

Inițiativa EU-MED pentru pace și securitate

Inițiativa va sprijini o abordare coordonată a temelor concrete privind pacea și securitatea, în special prin:

- **Înființarea unui forum regional pentru UE și țările din sudul Mediteranei privind pacea și securitatea.** Forumul ar putea oferi un cadru informal pentru a promova conștientizarea comună a situației la nivel regional, pentru a face schimb de opinii și pentru a coordona abordările cu privire la chestiuni de interes comun, cum ar fi situația securității regionale și activitățile respective de pace și securitate, inclusiv medierea păcii, și pentru a identifica sprijinul potențial pentru consolidarea capacităților partenerilor.
- **Promovarea dialogurilor și a consultărilor specifice privind pacea, securitatea și apărarea** cu partenerii din sudul Mediteranei.
- **Explorarea contribuțiilor potențiale ale partenerilor din sudul Mediteranei la misiunile și operațiile PSAC**, în special prin intermediul unor **noi acorduri-cadru de participare**⁴⁸.
- **Consolidarea capacităților partenerilor, inclusiv prin măsuri de asistență în cadrul Instrumentului european pentru pace (IEP)**, precum și o mai bună coordonare și sinergie cu activitățile de consolidare a capacităților ale **Organizației Tratatului Atlanticului de Nord (NATO)**, în ceea ce privește autonomia decizională a UE și a NATO.
- **Cursuri de formare sub auspiciile Colegiului European de Securitate și Apărare**, de exemplu în domeniul schimbărilor climatice și al păcii, securității și apărării.
- **Extinderea utilizării Setului de instrumente de informații cu sursă deschisă pentru a detecta și a analiza dezinformarea bazată pe identitate (IBD) – FIMI specifică**⁴⁹ – și creșterea gradului de conștientizare a situației pentru a aborda mai bine particularitățile acțiunilor străine de manipulare a informațiilor și ingerințelor străine în regiune.
- **Stabilirea unui dialog cu partenerii din sudul Mediteranei privind securitatea cablurilor submarine** și în conformitate cu Planul de acțiune al UE privind securitatea cablurilor⁵⁰, care include acțiuni privind detectarea, reacția și măsurile de redresare.
- **Intensificarea cooperării privind amenințările la adresa securității maritime**, cum ar fi transportul maritim care nu corespunde standardelor și practicile de navigație riscante, inclusiv în cadrul Organizației Maritime Internaționale.
- **Intensificarea schimburilor și a cooperării privind prevenirea extremismului violent** în cadrul inițiativelor globale relevante, inclusiv al **Centrului de cunoștințe al UE privind prevenirea radicalizării**.
- **Facilitarea schimburilor transregionale între UE și regiunea sud-mediteraneeană cu privire la aspectele cibernetice și de sănătate.**
- **Consolidarea cooperării cu autoritățile naționale** prin abordarea eludării sancțiunilor și a riscurilor maritime, de mediu și în materie de concurență prezentate de transportul maritim care nu corespunde standardelor și de practicile de navigație riscante.

III.2. Creșterea gradului de pregătire la nivel regional

Construirea unui spațiu mediteraneean comun sigur necesită **o mai mare pregătire a regiunii pentru dezastrele și pericolele provocate atât de natură, cât și de om**. Într-o regiune care se încălzește cu 20 % mai rapid decât media globală, se preconizează că schimbările climatice vor spori peisajul actual al riscurilor, acționând ca un factor de multiplicare a amenințărilor și conducând la dezastre mai frecvente și mai grave, care au un impact atât asupra mediului, cât și asupra sistemelor socioeconomice, amenințând în special comunitățile costiere și insulare.

Incendiile forestiere, seceta, deficitul de apă, precum și inundațiile și fenomenele meteorologice extreme afectează deja sănătatea solului și securitatea alimentară, care sunt factorii-cheie pentru stabilitatea politică și coeziunea socială în regiune. Agricultură inovatoare joacă un rol important în îmbunătățirea gradului de pregătire pentru dezastre și pericole provocate de om și de natură.

Riscul pericolelor legate de sănătate subliniază importanța critică a consolidării măsurilor de securitate sanitară pentru a asigura reziliența la amenințările emergente. În acest context, pe lângă construirea unei culturi a pregătirii din faza de proiectare, rămân o prioritate consolidarea capacității și a cooperării dintre partenerii publici și privați de a răspunde la evenimente neprevăzute și creșterea mecanismelor de prevenire și de răspuns comun la condițiile meteorologice extreme, inclusiv la inundații și secete, în conformitate cu Strategia de pregătire a UE adoptată recent⁵¹. În urma unei abordări la nivelul întregii administrații și la nivelul întregii societăți, descentralizarea eficace și legăturile cu autoritățile locale, alături de participarea activă a organizațiilor societății civile, sunt esențiale pentru a asigura răspunsuri prompte, valorificând cunoștințele locale și promovând reziliența la nivelul comunității.

Pregătirea pentru dezastre în zona mediteraneeană

Inițiativa urmărește să îmbunătățească pregătirea regională și să consolideze capacitățile de răspuns în spațiul mediteraneean comun printr-o abordare multirisc. Acest lucru va fi realizat în special prin:

- **Sprijinirea dezvoltării unui sistem de alertă timpurie pentru toate riscurile**, pe baza instrumentelor existente (de exemplu, serviciul Copernicus de gestionare a situațiilor de urgență), în conformitate cu inițiativa „Alerte timpurii pentru toți” și cu obiectivele mecanismului de protecție civilă al Uniunii în materie de reziliență la dezastre legate de strategiile de acțiune anticipativă.

⁴⁸ Acordurile definesc condițiile de participare a țărilor terțe la operațiile UE de gestionare a crizelor și relația acestor țări cu UE în desfășurarea misiunilor și operațiilor.

⁴⁹ [How to Detect & Analyse Identity-Based Disinformation/FIMI: A Practical Guide to Conduct Open Source Investigations \(Modalități de depistare și analiză a dezinformării bazate pe identitate/FIMI: Ghid practic pentru desfășurarea investigațiilor cu sursă deschisă |SEAE.](#)

⁵⁰ JOIN(2025) 9.

⁵¹ JOIN(2025) 130.

- **Sprijinirea pregătirii în materie de securitate alimentară**, pe baza modelului Mecanismului european de pregătire și răspuns în caz de criză în materie de securitate alimentară⁵².
- **Consolidarea dialogurilor bilaterale existente privind politica agricolă și instituirea unor noi dialoguri privind politica agroalimentară cu partenerii din sudul Mediteranei**, în conformitate cu Viziunea pentru agricultură și sectorul alimentar⁵³.
- **Consolidarea sinergiilor privind pregătirea pentru dezastre** cu Inițiativa UE privind centrele de excelență pentru atenuarea riscurilor chimice, biologice, radiologice și nucleare, prin cursuri de formare și exerciții de simulare, prin schimbul de bune practici și prin creșterea gradului de conștientizare.
- **Extinderea cooperării în domeniul protecției civile**, prin valorificarea inițiativelor regionale existente și valorificarea programelor de cooperare Interreg⁵⁴. Un **nou centru european de luptă împotriva incendiilor cu sediul în Cipru** va sprijini și vecinii din regiune⁵⁵.
- **Explorarea oportunităților oferite de modelarea IA** în ceea ce privește pregătirea pentru dezastre, în special **promovarea capacităților de gestionare a crizelor și de răspuns în situații de urgență** prin integrarea algoritmilor IA în serviciile existente și prin dezvoltarea unor sisteme de sprijin pentru decizii care implică mai multe pericole sub umbrela IA pentru binele public⁵⁶.

III.3. Gestionarea migrației

Migrația este o realitate globală. Gestionarea acesteia este o responsabilitate comună care necesită o cooperare strânsă și o **abordare cuprinzătoare, la nivelul întregii rute și bazată pe drepturi**, în conformitate cu dimensiunea externă a Pactului privind migrația și azilul⁵⁷. Aceasta include consolidarea guvernantei în materie de migrație, îmbunătățirea gestionării frontierelor, prevenirea plecărilor ilegale, sprijinirea eforturilor de combatere a introducerii ilegale de migranți și a traficului de persoane, precum și promovarea migrației și a mobilității legale, în conformitate cu dreptul internațional și cu drepturile omului. Facilitarea unor activități eficiente de returnare, readmisie și reintegrare, precum și sprijinirea eforturilor de relocare și furnizarea de soluții pentru a asigura protecția migranților, a refugiaților și a solicitanților de azil de-a lungul rutelor fac, de asemenea, parte integrantă din această abordare. Întrucât autoritățile locale și comunitățile-gazdă se află în avangarda acestei activități, este esențial să se consolideze capacitatea acestora în acest domeniu, inclusiv prin sprijinirea organizațiilor internaționale, cum ar fi UNHCR și OIM.

⁵² [Ensuring global food supply and food security \(Asigurarea aprovizionării cu alimente la nivel mondial și a securității alimentare\) - Comisia Europeană.](#)

⁵³ COM(2025) 75 final.

⁵⁴ [Home - Programul Interreg Euro-MED.](#)

⁵⁵ Printre inițiativele regionale existente se numără, de exemplu, dezvoltarea cooperării stabilite în domeniul stingerii incendiilor între Cipru, Iordania și Egipt. Crearea unui nou centru european de stingere a incendiilor a fost propusă de președinta Comisiei, von der Leyen, în discursul său privind starea Uniunii din 2025.

⁵⁶ De exemplu, algoritmi IA ar putea fi integrați în Sistemul european de informare privind incendiile forestiere și în Sistemul mondial de informare privind incendiile forestiere. [AI for Public Good \(IA pentru binele public\) | Shaping Europe's digital future \(Conturarea viitorului digital al Europei\).](#)

⁵⁷ COM(2024) 251.

Punerea în aplicare a unei abordări la nivelul întregii rute în ceea ce privește gestionarea migrației

Inițiativa va sprijini o abordare comună privind rutele de migrație către Marea Mediterană și prin aceasta. De asemenea, aceasta va consolida și va completa cooperarea bilaterală în materie de migrație, în special prin:

- **Consolidarea capacităților de gestionare adecvată a migrației și de abordare mai eficientă a consecințelor și provocărilor cu care se confruntă comunitățile locale.** O cooperare mai strânsă cu actorii relevanți va duce la creșterea capacității de prevenire a crizelor legate de migrație și de răspuns la acestea, prin dezvoltarea unor sisteme de alertă timpurie, a unor instrumente de monitorizare a riscurilor și a unor planuri pentru situații neprevăzute ale mai multor părți interesate.
- **Intensificarea returnărilor voluntare demne și reintegrarea** migranților din țările partenere din sudul Mediteranei în țările lor de origine.
- **Consolidarea cooperării privind returnările și readmișiile eficiente** ale persoanelor aflate în situație de ședere ilegală în UE.
- Consolidarea cooperării privind prevenirea migrației ilegale, combaterea introducerii ilegale de migranți și a traficului de persoane prin **parteneriate operaționale** și proiecte relevante, inclusiv ca parte a **Alianței mondiale**⁵⁸.
- **Organizarea de campanii regionale de sensibilizare cu privire la procedurile de acordare a vizelor de scurtă ședere** pentru a limita obstacolele și a facilita eliberarea vizelor, cu implicarea statelor membre ale UE care eliberează vize în țările partenere în cauză din sudul Mediteranei.
- **Extinderea parteneriatelor pentru atragerea de talente**⁵⁹ și lansarea rezervei de talente la nivelul UE pentru a facilita legăturile dintre angajatorii din UE și persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă din țările partenere, inclusiv prin facilitarea vizelor pentru studenți, lucrători calificați, cercetători și cadre universitare.
- **Consolidarea spațiului de protecție** pentru migranții vulnerabili, solicitanții de azil și refugiații din sudul Mediteranei, în conformitate cu obligațiile internaționale, în special prin intermediul unui **nou proiect regional de protecție pentru sudul Mediteranei**, care va promova schimbul de bune practici privind aspecte specifice de protecție.
- **Sprijinirea eforturilor voluntare ale statelor membre în ceea ce privește relocarea și admișiile umanitare.**

III.4. Asigurarea respectării legii, cooperarea judiciară și securitatea frontierelor

O cooperare mediteraneeană eficientă, bazată pe drepturi și integrată în materie de gestionare a frontierelor și de căutare și salvare este esențială pentru a transforma frontierele în zone și puncte de acces mai sigure pentru prosperitatea și securitatea oamenilor.

⁵⁸ [Call to Action on a Global Alliance to Counter Migrant Smuggling \(Apel la acțiune privind o Alianță mondială pentru combaterea introducerii ilegale de migranți\)](#).

⁵⁹ Lansate deja în Maroc, Tunisia și Egipt.

Pe baza activităților desfășurate în cadrul **Alianței mondiale pentru combaterea introducerii ilegale de migranți**, intensificarea colaborării și a schimbului de informații va viza abordări armonizate privind supravegherea frontierelor și supravegherea maritimă, precum și verificări la punctele de trecere a frontierei și în timpul controalelor vamale. Această colaborare sporită și schimbul de informații vor consolida, de asemenea, coordonarea între actorii din domeniul aplicării legii la frontiere pentru a intensifica lupta împotriva rețelelor infracționale implicate în introducerea ilegală de migranți și în traficul de persoane și pentru a preveni deplasările persoanelor care pot reprezenta amenințări la adresa securității.

Există o cooperare substanțială între UE și partenerii din sudul Mediteranei pentru a îmbunătăți capacitățile partenerilor de gestionare în mod eficace a frontierelor. Natura transfrontalieră și globală din ce în ce mai mare a amenințărilor la adresa securității exacerbate de evoluția rapidă a tehnologiei necesită o cooperare consolidată și mai eficace. Inițiativa vizează perturbarea și combaterea activităților ilicite, asigurarea unui mediu securizat și sigur și protecția persoanelor și a bunurilor în spațiul comun mediteranean.

Securizarea frontierelor

Inițiativa va institui o **abordare comună a gestionării integrate a frontierelor și a securității**, în special prin:

- **Consolidarea capacităților instituționale și operaționale de gestionare a frontierelor**, asigurând în același timp respectarea standardelor privind drepturile omului, prin asistență tehnică specifică și prin crearea de sinergii cu programele existente. Această asistență va include sprijin pentru activitățile de consolidare a capacităților și dezvoltarea în colaborare a procedurilor standard de operare.
- **Selectarea proiectelor-pilot la scară mică sau medie** pentru punerea în aplicare, pe baza acțiunilor și a schimburilor de mai sus, care ar putea avea potențialul de a evolua către proiecte pe termen mai lung.
- **Alinierea standardelor și așteptarea vămuirii** prin digitalizare pentru a reduce congestionarea traficului și a reduce timpul de transport.
- **Sensibilizarea și schimbul de cunoștințe**, de exemplu prin intermediul Mediului comun al UE pentru schimbul de informații pentru domeniul maritim, începând cu vizite de studiu și schimburi pentru gestionarea de nivel mediu și înalt din partea autorităților de gestionare a frontierelor.
- **Încurajarea cooperării dintre poliția de frontieră și garda de coastă din Marea Mediterană**, pentru a consolida capacitățile și competențele în abordarea situațiilor maritime prin optimizarea utilizării forumului privind funcțiile de pază de coastă din zona mediteraneană și a altor mecanisme și foruri de cooperare UE-vecinătatea sudică.
- **Sprijinirea negocierii și a punerii în aplicare a acordurilor de lucru** dintre Agenția Europeană pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă („Frontex”) și autoritățile de gestionare a frontierelor ale partenerilor din sudul Mediteranei.

Criminalitatea nu cunoaște frontiere. Este esențial să se asigure un răspuns colectiv și coordonat pentru combaterea corupției, a criminalității organizate transnaționale și a terorismului. Intensificarea cooperării judiciare și în materie de asigurare a respectării legii este esențială

pentru a asigura anchete adecvate și urmărirea penală eficace a infracțiunilor. O astfel de cooperare necesită un cadru solid pentru protecția datelor cu caracter personal, drepturi procedurale și cadre cuprinzătoare de justiție penală. Există deja diverse acțiuni de sprijinire a cooperării polițienești și judiciare în regiune. Cu toate acestea, reducerea decalajului dintre consolidarea capacităților, colaborare și rezultate operaționale concrete rămâne o provocare semnificativă, care necesită o mai mare convergență a obiectivelor. Pentru a aborda acest aspect, sunt esențiale cooperarea consolidată și schimbul de informații, expertiză și alerte timpurii între UE și partenerii noștri din sudul Mediteranei, pentru a consolida gradul de pregătire în ceea ce privește tendințele în materie de droguri și pentru a consolida cooperarea operațională împotriva traficului cu Centrul de Analiză și Operațiuni Maritime – Narcotic.

MED-OP: Cooperarea judiciară și în materie de asigurare a respectării legii

Inițiativa va urmări consolidarea răspunsului nostru colectiv în lupta împotriva criminalității grave și organizate și a terorismului prin consolidarea cooperării în materie de asigurare a respectării legii și a cooperării judiciare. Aceasta va promova convergența standardelor în interiorul regiunii și în întreaga regiune pentru a permite cooperarea operațională și pentru a oferi garanții mai puternice cetățenilor și drepturilor acestora. Acest lucru va fi realizat în special prin:

- **Instituirea unui dialog regional privind securitatea internă** care să fie convocat periodic între înalți funcționari responsabili cu politica de securitate din spațiul mediteranean comun, după modelul Comitetului permanent pentru cooperarea operațională în materie de securitate internă al UE. Activitatea desfășurată în cadrul dialogului regional ar trebui să conducă la adoptarea unei foi de parcurs pentru cooperarea operațională în domenii de interes comun, care va fi actualizată periodic.
- **Orientarea eforturilor de colaborare** în combaterea criminalității grave și organizate și a terorismului, inclusiv cu sprijinul statelor membre ale UE și al agențiilor UE, prin:
 - promovarea convergenței obiectivelor și a reformelor esențiale în domeniul justiției și al protecției datelor, inclusiv prin asistență tehnică specifică;
 - abordarea principalelor lacune în materie de formare operațională;
 - organizarea de dialoguri periodice cu experții;
 - efectuarea de vizite de studiu și trimiterea de experți naționali pe termen scurt;
 - utilizarea asistenței tehnice specifice.
- **Sprijinirea negocierii și a punerii în aplicare a acordurilor internaționale și a acordurilor de lucru**, inclusiv cu Europol, CEPOL, Eurojust și Parchetul European.

3. IMPLEMENTARE ȘI MONITORIZARE

Punerea în aplicare și monitorizarea pactului vor fi supravegheate de o **structură pe două niveluri, la nivelul UE și la nivelul euro-mediteranean.**

La **nivelul UE**, serviciile Comisiei și Serviciul European de Acțiune Externă vor asigura coordonarea și supravegherea tehnică a punerii în aplicare a pactului. O discuție privind punerea în aplicare a pactului va avea loc în cadrul **Consiliului Afaceri Externe (CAE)** în fiecare semestru, pe baza unei actualizări privind punerea în aplicare furnizate de Comisie și

de Înaltul Reprezentant. Aceste discuții vor permite pregătirea **reuniunii ministeriale anuale UE-vecinătatea sudică**.

Parlamentul European va fi informat periodic prin intermediul comisiilor sale competente și al delegațiilor interparlamentare. Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor vor fi, de asemenea, informate. Adunarea autorităților locale și regionale din zona euromediterraneană va servi drept canal instituțional esențial pentru contribuțiile regionale și locale.

La **nivel euro-mediteranean**, un **grup mixt la nivel de înalți funcționari** se va reuni de două ori pe an pentru a monitoriza punerea în aplicare a pactului prin intermediul unui **plan de acțiune** specific. Grupul va reuni reprezentanți ai Uniunii Europene și ai partenerilor din sudul Mediteranei. Grupul va contribui, de asemenea, la pregătirea **reuniunii ministeriale anuale UE-vecinătatea sudică**. Alți actori, cum ar fi instituțiile financiare naționale și instituțiile financiare internaționale, reprezentanții societății civile și reprezentanții altor țări și organizații internaționale, ar putea fi invitați să participe la discuțiile grupului, după caz.

Inițiativele propuse în cadrul pactului vor fi transpuse într-un **plan de acțiune specific**, care va specifica țările participante și părțile interesate pentru fiecare inițiativă. Punerea în aplicare a planului de acțiune va fi evaluată în comun. Acesta va fi un document evolutiv și vor fi adăugate noi inițiative de-a lungul timpului.

Planul de acțiune inițial va fi prezentat în primul trimestru al anului 2026 de către serviciile Comisiei și Serviciul European de Acțiune Externă în cadrul grupului comun la nivel de înalți funcționari și va fi actualizat și revizuit în comun în mod continuu.

Uniunea pentru Mediterana are experiență în construirea de rețele regionale și în coordonarea proiectelor emblematice. Prin puterea sa de convocare, UpM va sprijini reuniunile grupului comun și va fi, de asemenea, partener în punerea în aplicare a pactului⁶⁰, inclusiv prin intermediul reuniunilor sale ministeriale.

Adunarea Parlamentară a Tineretului pentru Mediterana va oferi orientări importante pentru punerea în aplicare și dezvoltarea inițiativelor din cadrul pactului. În mod similar, **vor fi organizate dialoguri periodice cu organizațiile societății civile**, inclusiv cu mediul academic, cu cercetătorii, cu actorii sociali, culturali și economici, precum și cu comunitatea de afaceri.

4. CONCLUZIE

Pactul este propus spre **aprobare politică** de către **UE împreună cu partenerii din sudul Mediteranei în noiembrie 2025**, cu ocazia celei de a 30-a aniversări a Declarației de la Barcelona.

Prin intermediul pactului, ne vom modela viitorul comun într-un spirit de parteneriat și responsabilitate comună, dezvoltând un **spațiu mediteranean comun mai integrat, mai rezilient și mai sigur**.

⁶⁰ UpM a dezvoltat expertiză în domenii specifice precum educația, ocuparea forței de muncă și dezvoltarea economică, apa, mediul și economia albastră; Gestionarea crizelor și protecția civilă.